PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO OBOWIĄZUJĄCE W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 2 Z ODDZIAŁAMI DWUJĘZYCZNYMI W SZCZECINIE

Przedmiotowe zasady oceniania zostały opracowane w oparciu o wewnątrzszkolne zasady oceniania ujęte w Statucie ZSO nr 4 w Szczecinie, obowiązujące podstawy programowe oraz realizowany program nauczania języka polskiego.
W roku szkolnym 2026/2027 nowa podstawa programowa kształcenia ogólnego, określona rozporządzeniem Ministra Edukacji z 11 marca 2026 r. (Dz.U. 2026 poz. 378), jest stosowana w klasie IV szkoły podstawowej. W klasach V–VIII w roku szkolnym 2026/2027 stosuje się dotychczasową podstawę programową. Dokument PZO obejmuje wszystkie klasy IV–VIII, z uwzględnieniem tego okresu przejściowego.

1. Obowiązujący program nauczania

1) Program nauczania ogólnego języka polskiego *Zamieńmy słowo* – w klasach V-VIII
2) Program nauczania ogólnego języka polskiego *Nowe zamieńmy słowo* – w klasach IV

2. Kształcenie ogólne języka polskiego ma na celu:
1) wprowadzanie uczniów w świat wartości, w tym ofiarności, współpracy, solidarności, altruizmu, patriotyzmu i szacunku dla tradycji, wskazywanie wzorców postępowania i budowanie relacji społecznych, sprzyjających bezpiecznemu rozwojowi ucznia (rodzina, przyjaciele);
2) wzmacnianie poczucia tożsamości indywidualnej, kulturowej, narodowej, regionalnej i etnicznej;
3) formowanie u uczniów poczucia godności własnej osoby i szacunku dla godności innych osób;
4) rozwijanie kompetencji takich jak: kreatywność, innowacyjność, sprawczość, przedsiębiorczość, współpraca;
5) rozwijanie umiejętności krytycznego i logicznego myślenia, rozumowania, argumentowania i wnioskowania; 6) ukazywanie wartości wiedzy jako podstawy do rozwoju umiejętności;
7) rozbudzanie ciekawości poznawczej uczniów oraz motywacji do nauki;
8) wyposażenie uczniów w taki zasób wiadomości oraz kształtowanie takich umiejętności, które pozwalają w sposób bardziej dojrzały i uporządkowany zrozumieć świat;
9) wspieranie ucznia w rozpoznawaniu własnych predyspozycji i określaniu drogi dalszej edukacji;
10) wszechstronny rozwój osobowy ucznia przez pogłębianie wiedzy oraz zaspokajanie i rozbudzanie jego naturalnej ciekawości poznawczej;
11) kształtowanie postawy otwartej wobec świata i innych ludzi, aktywności w życiu społecznym i kulturalnym oraz odpowiedzialności za zbiorowość;
12) rozwijanie autorefleksji, umiejętności oceny własnego sposobu uczenia się oraz wykorzystywania informacji zwrotnej do dalszej pracy;
13) zachęcanie do zorganizowanego i świadomego samokształcenia opartego na umiejętności przygotowania własnego warsztatu pracy;
14) ukierunkowanie ucznia ku wartościom.

3. Najważniejsze umiejętności rozwijane w ramach kształcenia ogólnego w szkole podstawowej:
1) sprawne komunikowanie się w języku polskim;
2) czytanie, pisanie, rozumienie, analiza i interpretacja utworów literackich oraz innych tekstów kultury;
3) poszukiwanie, porządkowanie, krytyczna analiza oraz wykorzystanie informacji z różnych źródeł;
4) kreatywne rozwiązywanie problemów z wykorzystaniem technik mediacyjnych oraz ze świadomym wykorzystaniem metod i narzędzi informatycznych;
5) praca w zespole i społeczna aktywność;
6) aktywny udział w życiu kulturalnym szkoły, środowiska lokalnego oraz kraju.

4. Wymagania edukacyjne i szczegółowe kryteria oceniania wiedzy i umiejętności:

I. Kształcenie literackie i kulturowe

1. Wyrabianie i rozwijanie zdolności rozumienia utworów literackich oraz innych tekstów kultury.
2. Znajomość wybranych utworów z literatury polskiej i światowej oraz umiejętność mówienia o nich z wykorzystaniem potrzebnej terminologii.
3. Kształtowanie umiejętności uczestniczenia w kulturze polskiej i europejskiej, szczególnie w jej wymiarze symbolicznym i aksjologicznym.
4. Rozwijanie zdolności dostrzegania wartości: prawdy, dobra, piękna, szacunku dla człowieka i kierowania się tymi wartościami.
5. Kształcenie postawy szacunku dla przeszłości i tradycji literackiej jako podstawy tożsamości narodowej.
6. Poznawanie wybranych dzieł wielkich pisarzy polskich w kontekście podstawowych informacji o epokach, w których tworzyli.
7. Rozwijanie zainteresowania kulturą w środowisku lokalnym i potrzeby uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych.

II. Kształcenie językowe

1. Rozwijanie rozumienia wartości języka ojczystego oraz jego funkcji w budowaniu tożsamości osobowej ucznia oraz wspólnot: rodzinnej, narodowej i kulturowej.
2. Rozwijanie rozumienia twórczego i sprawczego charakteru działań językowych oraz formowanie odpowiedzialności za własne zachowania językowe.
3. Poznawanie podstawowych pojęć oraz terminów służących do opisywania języka i językowego komunikowania się ludzi.
4. Kształcenie umiejętności porozumiewania się (słuchania, czytania, mówienia i pisania) w różnych sytuacjach oficjalnych i nieoficjalnych, w tym także z osobami doświadczającymi trudności w komunikowaniu się.
5. Kształcenie umiejętności poprawnego mówienia oraz pisania zgodnego z zasadami ortofonii oraz pisowni polskiej.
6. Rozwijanie wiedzy o elementach składowych wypowiedzi ustnych i pisemnych oraz ich funkcjach w strukturze tekstów i w komunikowaniu się.

III. Tworzenie wypowiedzi

1. Rozwijanie umiejętności wypowiadania się w określonych formach wypowiedzi ustnych i pisemnych.
2. Kształcenie umiejętności wygłaszania, recytacji i interpretacji głosowej tekstów mówionych, doskonalenie dykcji i operowania głosem.
3. Rozpoznawanie intencji rozmówcy oraz wyrażanie intencji własnych, rozpoznawanie języka jako działania (akty mowy).
4. Rozwijanie umiejętności stosowania środków stylistycznych i dbałości o estetykę tekstu oraz umiejętności organizacji tekstu.
5. Poznawanie podstawowych zasad retoryki, w szczególności argumentowania oraz rozpoznawanie manipulacji językowej.
6. Rozbudzanie potrzeby tworzenia tekstów o walorach estetycznych i podejmowania samodzielnych prób literackich.

IV. Samokształcenie

1. Rozwijanie szacunku dla wiedzy, wyrabianie pasji poznawania świata i zachęcanie do praktycznego zastosowania zdobytych wiadomości.
2. Rozwijanie umiejętności samodzielnego docierania do informacji, dokonywania ich selekcji, syntezy oraz wartościowania.
3. Rozwijanie umiejętności rzetelnego korzystania ze źródeł wiedzy, w tym stosowania cudzysłowu, przypisów i odsyłaczy oraz szacunku dla cudzej własności intelektualnej.
4. Kształcenie nawyków systematycznego uczenia się oraz porządkowania zdobytej wiedzy i jej pogłębiania.
5. Zachęcanie do rozwijania swoich uzdolnień przez udział w różnych formach poszerzania wiedzy, na przykład w konkursach, olimpiadach przedmiotowych i wykładach oraz rozwijanie umiejętności samodzielnej prezentacji wyników swojej pracy.
6. Rozwijanie umiejętności efektywnego posługiwania się technologią informacyjną w poszukiwaniu, porządkowaniu i wykorzystywaniu pozyskanych informacji.

V. Aktywność twórcza, współpraca i sprawczość

1. Udział w projektach, działaniach twórczych, prezentacjach, pracy zespołowej, dyskusjach i innych formach aktywnego uczenia się;
2. Podejmowanie inicjatywy, współodpowiedzialność za wykonanie zadania oraz prezentowanie efektów własnej lub zespołowej pracy;
3. Rozwijanie autorefleksji, umiejętności oceny własnego sposobu uczenia się oraz wykorzystywania informacji zwrotnej do dalszej pracy;
4. Aktywne i odpowiedzialne uczestnictwo w życiu społecznym i kulturalnym.

VI. Aby uczeń mógł osiągać sukcesy na języku polskim ma obowiązek:

1. Systematycznie pracować.
2. Starannie i systematycznie prowadzić zeszyty (format A4), a w razie nieobecności uzupełniać je.
3. Uważnie i aktywnie uczestniczyć w zajęciach tak, aby jak najefektywniej wykorzystać ten czas na naukę.
4. Terminowo, samodzielnie i zgodnie z poleceniem wykonywać zadania w różnej formie.
5. Czytać lektury obowiązkowe oraz inne – wybrane także przez siebie pozycje książkowe.
6. Przygotowywać się do sprawdzianów, prac klasowych oraz innych form sprawdzających wiedzę i umiejętności.
7. Po uzyskaniu IZ (informacji zwrotnej od nauczyciela) starać się nie popełniać tych samych błędów.
8. Uczestniczyć w konsultacjach w celu uzupełnienia braków w terminie wyznaczonym przez nauczyciela. Informacja o takiej sytuacji będzie widoczna w dzienniku jako notatka do oceny kształtującej.

Punktacja za sprawdziany, kartkówki i klasówki w przeliczeniu na procenty i ocenę zgodną ze Statutem ZSO nr 4:

a) $0\% \leq$ niedostateczny $< 40\%$
b) $40\% \leq$ dopuszczający $< 55\%$
c) $55\% \leq$ dostateczny $< 70\%$
d) $70\% \leq$ dobry $< 85\%$
e) $85\% \leq$ bardzo dobry $< 95\%$
f) $95\% \leq$ celujący

Formy aktywności podlegające ocenianiu, waga ocen i tryb zaliczenia nieobecności / poprawy oceny

Waga	Formy aktywności podlegające ocenie	Tryb zaliczania nieobecności	Tryb poprawy oceny
5	uzyskanie tytułu laureata konkursów miejskich, rejonowych, ogólnopolskich, kuratoryjnych	----------	----------
4	uzyskanie wyróżnienia lub tytułu finalisty konkursów miejskich, rejonowych, ogólnopolskich, kuratoryjnych	----------	----------
3	1) praca klasowa, sprawdzian z gramatyki, sprawdziany ze znajomości treści i/lub problematyki lektury, konkursy (min. na poziomie miejskim), 2) uzyskanie tytułu laureata konkursów szkolnych 3) prezentacja pracy indywidualnej	1) tydzień od dnia powrotu do szkoły 2) nie dotyczy 3) tydzień od dnia powrotu do szkoły	1) tydzień od uzyskania oceny na konsultacjach lub w terminie ustalonym przez nauczyciela 2) nie dotyczy 3) nie dotyczy
2	1) kartkówka zapowiedziana 2) czytanie ze zrozumieniem 3) odpowiedź ustna 4) recytacja 5) wypowiedź pisemna – na lekcji, 6) dyktando 7) realizacja projektu (również występy artystyczne)	1) tydzień od dnia powrotu do szkoły 2) nie dotyczy 3) nie dotyczy 4) w terminie ustalonym przez nauczyciela 5) nie dotyczy 6) tydzień od dnia powrotu do szkoły 7) nie dotyczy	1) tydzień od uzyskania oceny na konsultacjach lub w terminie ustalonym przez nauczyciela 2-4) nie podlega poprawie 5) zgodnie z zapisem VI pkt. 8 PZO 6) tydzień od uzyskania oceny na konsultacjach lub w terminie ustalonym przez nauczyciela 7) nie dotyczy
1	1) kartkówka niezapowiedziana, praca podczas lekcji, praca w grupach, aktywność, głośne czytanie, plakat 2) tworzenie krótkich form wypowiedzi 3) prezentacja grupowa	1) nie dotyczy 2) zgodnie z zapisem VI pkt.8 PZO 3) nie dotyczy	1) nie podlega poprawie 2) zgodnie z zapisem VI pkt. 8 PZO 3) nie podlega poprawie

Termin oddawania prac pisemnych określa nauczyciel w zależności od specyfiki pracy zgodnie ze Statutem ZSO nr 4 z zastrzeżeniem, że nauczyciel nie sprawdza wszystkich wypracowań. Wybór prac sprawdzanych może odbywać się drogą losowania.

Zasady poprawiania ocen:

1. Uczeń może poprawiać ocenę ze wskazanych w tabeli powyżej form aktywności tylko jeden raz. Ocena uzyskana z poprawy jest ostateczna.
2. Punkt 1. nie ma zastosowania, gdy praca ucznia jest plagiatem.
3. Jeżeli uczeń podczas prac klasowych, sprawdzianów różnego typu, kartkówek, pracuje niesamodzielnie, uzyskuje 0% bez możliwości poprawy.

4. Wszystkie formy aktywności sprawdzające wiadomości i umiejętności uczeń jest zobowiązany poprawić zgodnie z tabelą powyżej i/lub zgodnie z zasadami ustalonymi przez nauczyciela prowadzącego przedmiot.
5. Od chwili wystawienia oceny proponowanej na koniec roku uczeń może poprawić oceny tylko z bieżącego materiału.
6. Ocenianie różnych form aktywności ucznia może mieć też charakter opisowy jako informacja zwrotna (IZ), zgodnie z zasadami oceniania kształtującego.
7. W ocenianiu uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi uwzględnia się zalecenia zawarte w opiniach psychologiczno- pedagogicznych i orzeczeniach o potrzebie kształcenia specjalnego.
8. Uczeń może zgłosić 4 nieprzygotowania w roku, z zastrzeżeniem, że nie ma możliwości zgłoszenia nieprzygotowania z nieznajomości lektury obowiązkowej i zadań z nią związanych. Nieprzygotowanie nie obejmuje zapowiedzianych form sprawdzających wiedzę i umiejętności.
9. Uczeń ma obowiązek posiadania zeszytu przedmiotowego, podręcznika, zeszytu ćwiczeń i innych niezbędnych do pracy materiałów. Ich brak powoduje wpisanie negatywnej uwagi z zachowania.
10. Nauczyciel może zadawać nieobowiązkowe pisemne prace domowe, których forma i częstotliwośćsą dostosowane do realizowanych treści i potrzeb uczniów. Wykonane prace podlegająsprawdzeniu i informacji zwrotnej w ramach oceniania kształtującego i nie podlegają poprawie na ocenę. Systematyczność ich wykonywania może być uwzględniana przy ustalaniu rocznej oceny klasyfikacyjnej, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Tryb i warunki uzyskania wyższej niż przewidywana oceny rocznej z zajęć zostały określone w rozdziale VIII Statutu ZSO nr 4.

Sposoby informowania rodziców i ucznia o postępach w nauce określone zostały w Statucie ZSO nr 4 m.in. w § 49.

USTALENIA DODATKOWE: Klasa może przełożyć sprawdzian lub klasówkę pod warunkiem, że nie zdarza się to częściej niż 2 razy w semestrze, a nauczyciel zostanie o tym poinformowany minimum dzień przed wyznaczonym terminem. Klasa ma obowiązek ustalić następny termin sprawdzianu lub klasówki, ale termin nie może przekroczyć tygodnia od pierwotnie ustalonego.

We wszystkich kwestiach nieujętych w powyższych punktach obowiązują odpowiednie zapisy w rozdziale VIII Statutu ZSO nr 4.

Niniejszy dokument może zostać w ciągu roku szkolnego skorygowany i dostosowany do zapisów wprowadzonych w Statucie Szkoły do 31. 12.2026 r.

Opracowanie: nauczyciele języka polskiego